

Motion till riksdagen 2019/20:138

av **Daniel Riazat m.fl. (V)**

Yrkeshögskolan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Myndigheten för yrkeshögskolan i uppdrag att särskilt granska studerandeinflytandet på landets yrkeshögskoleutbildningar samt att lyfta fram goda exempel på bra former för studerandeinflytande och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Myndigheten för yrkeshögskolan i uppdrag att specifikt kartlägga och utreda utbildningsanordnarnas arbete mot sexuella trakasserier och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att göra ett tillägg i förordningen om yrkeshögskolan som ger studerande rätt till hälsovård och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur yrkeshögskolan kan tillgängliggöras för fler genom att erbjuda fristående kurser och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Tanken bakom yrkeshögskolans utbildningar är att de ska finnas när och där de behövs. Det innebär att innehåll och inriktning på utbildningarna varierar och att nya utbildningar inom yrkeshögskolan startar och gamla läggs ned allteftersom behovet förändras. Yrkeshögskolan kan också spela en viktig roll för att människor oavsett bakgrund ska ges möjlighet att få utbildning och hitta arbete.

I jämförelse med övriga delar av utbildningssektorn är yrkeshögskolan en ung verksamhet. Medan skolan och högskolan har utvecklats under mer än hundra år har yrkeshögskolan funnits sedan 2009. Utbildningarna inom yrkeshögskolan är också mer småskaliga än exempelvis högskolornas. På högskolorna studerade drygt 400 000 personer 2016 medan motsvarande siffra för yrkeshögskolan var omkring 50 000.

Storleken på utbildningarna gör att det på yrkeshögskolan inte finns samma tillgång till stödfunktioner som på högskolorna. När man tittar på statistiken över genomströmningen går det att se att enbart 73 procent av de studerande på yrkeshögskolan examinerades 2015. Detta går att jämföra med högskolans siffror för prestationsgrad läsåret 2013/14 som låg på 83 procent. För Vänsterpartiet är det en självklarhet att alla studerande på offentligt finansierade utbildningar ska ha samma rätt till stöd oavsett utbildningsform för att klara sina studier.

Rätten för studerande att organisera sig

Sveriges förenade studentkårer genomförde 2013 en utredning på uppdrag av Myndigheten för yrkeshögskolan och presenterade förslag på hur studerandeinflytandet skulle kunna organiseras och stärkas på yrkeshögskoleutbildningarna. Det framgår dock inte om förslagen ledde till några åtgärder. Det som gör situationen något mer komplicerad är att de studerande på yrkeshögskolan saknar en egen nationell påverkansorganisation.

Studerandes rätt till inflytande är något Vänsterpartiet värdesätter väldigt högt. För oss är det en självklarhet att alla studerande ska ha makt och inflytande över sin vardag. I skuggan av metoo blir frågan om demokratiskt inflytande och studerandes möjligheter att organisera sig för förändring än mer aktuell. De studerande måste känna sig trygga i att kunna gå samman för att synliggöra och arbeta mot missförhållanden. Enligt lagen om yrkeshögskolan har de studerande i en utbildning inom yrkeshögskolan rätt att utöva inflytande över utbildningen. Utbildningsanordnaren ska även verka för att de studerande tar en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

För att betona vikten av studerandeinflytande bör regeringen ge Myndigheten för yrkeshögskolan i uppdrag att särskilt granska studerandeinflytandet på landets yrkeshögskoleutbildningar samt att lyfta fram goda exempel på bra former för studerandeinflytande. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Möjligheterna att anmäla kränkande behandling

I samband med metoo uppmärksammades missförhållanden på vissa yrkeshögskolor. Även om dessa fall hanterades korrekt väcker det frågor om huruvida det finns fungerande strukturer för att hantera trakasserier och kränkningar av olika slag på yrkeshögskolorna. Regeringen bör ge Myndigheten för yrkeshögskolan i uppdrag att specifikt kartlägga och utreda utbildningsanordnarnas arbete mot trakasserier och kränkningar. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Studerandes hälsa

För den som studerar på högskolan finns det tillgång till en studenthälsa. Detta är reglerat i högskoleförordningen. För studerande på högskolan innebär det en stor trygghet att det finns en studenthälsa nära till hands med personal som har tystnadsplikt som man kan vända sig till. I yrkeshögskolan finns ingen motsvarande rättighet till hälsovård. Vänsterpartiet är kritiskt till att den som studerar på yrkeshögskolan inte har

samma rätt till hälsofrämjande stödinsatser som inom skolan och högskolan. Regeringen bör utreda möjligheten att göra ett tillägg i förordning om yrkeshögskolan som ger studerande rätt till hälsovård. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Möjligheten för yrkeshögskolan att ge fristående kurser

Yrkeshögskolan har en stor potential i att bidra till det kompetensutvecklingsbehov som finns i Sverige i dag och i framtiden. I dag erbjuds endast enstaka platser på vissa utbildningar och då i mån av plats. Vänsterpartiet ser ett värde i att fler kan ta del av yrkeshögskolans utbildningsutbud. Regeringen bör utreda hur yrkeshögskolan kan tillgängliggöras för fler genom att erbjuda fristående kurser. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Daniel Riazat (V)

Ulla Andersson (V)

Ida Gabrielsson (V)

Christina Høj Larsen (V)

Ilona Szatmari Waldau (V)

Ali Esbati (V)

Tony Haddou (V)

Andreas Lennkvist Manriquez (V)

Ciczie Weidby (V)